

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ลำไย มีชื่อสามัญว่า Longan หรือ Lungan เป็นไม้ผลที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจอันดับหนึ่งของภาคเหนือตอนบน(อนันต์ ดำรงค์สุข, 2547) แหล่งปลูกลำไยที่สำคัญได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย ลำปาง แพร่ น่าน และตาก พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุดคือ พันธุ์ดอ รองลงมาคือพันธุ์สีชมพูและพันธุ์เขียวเขียว(กรมวิชาการเกษตร, 2551: ออนไลน์) ลำไยจัดอยู่ในกลุ่มสินค้าส่งออกที่สำคัญทั้งในรูปลำไยสด อบแห้ง แช่แข็ง และลำไยกระป๋อง มูลค่าการส่งออกสูงปีละหลาย พันล้านบาท(พาวิณ มะโนชัยและคณะ, 2547) ผลผลิตลำไยสดในแต่ละปีจะใช้บริโภคภายในประเทศเพียงร้อยละ 30 และส่งออกในรูปผลสดและผลิตภัณฑ์ร้อยละ 70 (กรมวิชาการเกษตร, 2551: ออนไลน์) จากสถิติในปีพ.ศ. 2550 ประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกลำไยสดแช่แข็ง 160,391 ตัน คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 2,451.50 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2551 มีปริมาณการส่งออกลำไยสดแช่แข็ง 168,632 ตัน คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 2,630.20 ล้านบาท เพิ่มจากปี พ.ศ. 2550 เป็นมูลค่า 178.70 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2552 มีปริมาณการส่งออกลำไยสดแช่แข็ง(มกราคม – ตุลาคม) 191,739 ตัน คิดเป็นมูลค่าส่งออก 2,977 ล้านบาท (ดังตารางที่ 1-1)(สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2552 : ออนไลน์) ตลาดส่งออกลำไยสดที่สำคัญของประเทศไทยได้แก่ ประเทศฮ่องกง อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ส่วนประเทศจีนมีความต้องการบริโภคลำไยสดปีละประมาณ 0.20-0.25 ล้านตัน ส่วนตลาดส่งออกลำไยอบแห้งได้แก่ประเทศจีน ฮ่องกง เวียดนาม และสิงคโปร์ ตลาดลำไยแช่แข็ง ได้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกา และตลาดลำไยกระป๋องได้แก่ ประเทศมาเลเซีย (กรมวิชาการเกษตร, 2551 : ออนไลน์) จากความต้องการผลผลิตลำไยที่มากขึ้น ทำให้มีการขยายการปลูกลำไยไปทั่วประเทศมีผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์มีนโยบายสนับสนุนการปลูกและผลิตลำไย (ศูนย์ศึกษาและพัฒนาลำไยหริภุญชัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547 : ออนไลน์) จึงนับได้ว่าการปลูกและการผลิตลำไยมีโอกาสที่จะพัฒนาได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 1-1 แสดงปริมาณและมูลค่าการส่งออกของลำไยสดแช่แข็งเป็นรายปี

ปริมาณ : ตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ปี	ปริมาณการส่งออก	มูลค่าการส่งออก
2548	133,046	2,167.50
2549	119,138	2,120.60
2550	160,391	2,451.50
2551	168,632	2,630.20
2552 (มกราคม – ตุลาคม)	191,739	2,977.00

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร (2552)

สำหรับอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน เป็นอำเภอที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนลำไยเป็นอาชีพหลัก โดยในปี พ.ศ. 2551 สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยได้จำนวน 32,933,530 กิโลกรัม จากพื้นที่ปลูกจำนวน 51,861 ไร่ รองจากอำเภอบ้านโฮ่งที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยได้ 36,496,780 กิโลกรัม (สำนักงานเกษตร จังหวัดลำพูน, 2552 : ออนไลน์) โดยในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ประกอบด้วย 9 ตำบล คือ ตำบลปากบ่อง ตำบลป่าซาง ตำบลม่วงน้อย ตำบลบ้านเรือน ตำบลมะกอก ตำบลแม่แรง ตำบลนครเจดีย์ ตำบลท่าตุ้ม และตำบลน้ำดิบ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2553 : ออนไลน์) โดยเฉพาะตำบลน้ำดิบมีพื้นที่ปลูกลำไยมากที่สุดคือ 8,649 ไร่ รองลงมาคือ ตำบลนครเจดีย์ 5,252 ไร่ และตำบลท่าตุ้มมีจำนวน 2,838 ไร่ ตามลำดับ (สำนักงานเกษตรอำเภอป่าซาง, 2552 : เพิ่มข้อมูลคอมพิวเตอร์)

ถึงแม้การปลูกลำไยจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและมีแนวโน้มการขยายพื้นที่เพาะปลูกลำไยอย่างต่อเนื่องจากความต้องการของตลาดที่เพิ่มขึ้นก็ตาม แต่หากการผลิตลำไยของประเทศประสบปัญหาผลผลิตลำไยออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมากในช่วงเวลาเดียวกันคือประมาณเดือน กรกฎาคม ถึง สิงหาคม (ศูนย์นวัตกรรมเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551: ออนไลน์) มีผลให้เกษตรกรประสบปัญหาราคาลำไยตกต่ำ จากปัญหาดังกล่าวทำให้เกษตรกรบางรายหันมาให้ความสนใจที่จะผลิตลำไยนอกฤดู โดยการใช้สารกลุ่มคลอเรตซ์ก่นำการออกดอกลำไยเพื่อให้ผลผลิตออกจำหน่ายก่อนเวลา (มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2548) ซึ่งจะทำให้ผลผลิตสามารถจำหน่ายได้ในราคาที่สูง และยังช่วยให้ลำไยมีการกระจายตัวออกสู่ตลาดไม่กระจุกตัวในเวลาเดียวกัน แต่ในทางกลับกันหากเกษตรกรใช้สารบังคับลำไยออกนอกฤดู โดยที่ต้นลำไยยังมีสภาพไม่พร้อมอาจส่งผลให้ผลผลิตและคุณภาพของลำไยนอกฤดูไม่ดีเท่ากับลำไยในฤดูได้ (สมสวย

ปัญญาสิทธิ์, 2541) ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนระหว่าง
ลำไยในฤดูกับนอกฤดูเพื่อเป็นแนวทางสำหรับเกษตรกรและผู้สนใจในการตัดสินใจเลือกปลูกลำไย
ตามความเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนระหว่างลำไยในฤดูกับนอกฤดูในอำเภอ
ป่าซาง จังหวัดลำพูน

นิยามศัพท์

ต้นทุน หมายถึง ต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการผลิตลำไยทั้งในและนอกฤดู

ผลตอบแทน หมายถึง ผลตอบแทนที่ได้รับจากการจำหน่ายลำไยทั้งในและนอกฤดูหลังหัก
ต้นทุน

ลำไยในฤดู หมายถึง ลำไยที่มีช่วงฤดูกาลที่ให้ผลผลิตออกสู่ตลาดตั้งแต่ปลายมิถุนายนถึง
กันยายน (พาวิณ มะโนชัย, 2543)

ลำไยนอกฤดู หมายถึง ลำไยที่มีผลผลิตออกสู่ตลาดช่วงตุลาคมถึงต้นมิถุนายน (สมสวย
ปัญญาสิทธิ์, 2541)

อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน หมายถึง อำเภอหนึ่งของจังหวัดลำพูนประกอบไปด้วย
9 ตำบล คือ ตำบลปากบ่อง ตำบลป่าซาง ตำบลม่วงน้อย ตำบลบ้านเรือน ตำบลมะกอก ตำบลแม่แรง
ตำบลนครเจดีย์ ตำบลท่าคุ้ม และตำบลน้ำดิบ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2553 : ออนไลน์)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนที่จะได้รับของลำไยในฤดู
2. ทำให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนที่จะได้รับของลำไยนอกฤดู
3. เป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจแก่ผู้สนใจปลูกลำไยตามความเหมาะสม
4. ใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปลูกลำไยต่อไปใน
อนาคต
5. ใช้เป็นข้อมูลทางวิชาการในการศึกษาค้นคว้าต่อไป